

tədris kursu "Pedaqogika, psixologiya və incəsənət" kafedrası nəzdində psixoloji və pedaqoji yönümlü ixtisasların tədris planı çərçivəsində işlənmişdir. Tədris planına uyğun olaraq bu kurs bakalavr səviyyəsinin tələbələri üçün müstəqil fənn kimi tədris olunur. Kursun tədrisi III tədris ilinin VI semestrində 60 saat (30 s. müəhazirə, 30 saat seminar) nəzərdə tutulur.

Kursun tədrisi zamanı ilk növbədə mövzularda göstərilən əsas problemlərin açıqlanması, onların gələcək iş prosesində qarşılaşacaqları kliyentlərlə münasibətin tənzimlənməsini göstərməklə yanaşı, ayrı-ayrı bölmələri barədə izahlara yer verilir. Tələbələrin özlərinin qruplara bölünərək fikir mübadiləsi aparmaları, mənimsəməni daha da effektiv etməyə imkan verir. Tələbələrin "Fərdlər, qruplar və ailələrlə sosial iş" fənnini öyrənməklə sosial işlə bağlı zəruri biliklərə yiyələnəcəkləri əsas məqsədlərdəndir.

VII. Davamiyyətə verilən tələblər:

Fənn üzrə semestr ərzində buraxılmış auditoriya saatlarının ümumi sayı LDU-nun Elmi Şurasının 16 may 2024-cü il tarixli qərarına uyğun olaraq davamiyyət meyarları nəzərə alınmaqla müəyyən olunmuş həddən yuxarı olduğu halda tələbə həmin fəndən imtahana buraxılmır, onun həmin fənn üzrə akademik borcu qalır.

VIII. Qiymətləndirmə:

Fənn üzrə tələbələrin biliyi 100 ballı sistemlə qiymətləndirilir. Yəni tələbələrin fənn üzrə toplaya biləcəyi balın maksimum miqdarı 100-ə bərabərdir. Bu balın yarısı (50 balı) tələbənin semestr müddətində fəaliyyətinin nəticəsinə (cari qiymətləndirmə), digər yarısı isə (digər 50 balı) imtahanın nəticəsinə görə verilir.

Fənn üzrə cari qiymətləndirmənin nəticəsinə görə verilən maksimum 50 bala aşağıdakılar daxildir:

- 20 bal - seminar dərslərində fəaliyyətinə görə;
- 30 bal - kollokviumların nəticələrinə görə.

Qiymətləndirmə zamanı LDU-nun Elmi Şurasının 16 may 2024-cü il tarixli qərarına uyğun olaraq qiymətləndirmə meyarları nəzər alınır.

İmtahanda qazanılan balların maksimum miqdarı 50-dir. İmtahan yazılı şəkildə aparılır və imtahan biletinə bir qayda olaraq fənn üzrə tədris olunan mövzulara aid 5 sual daxil edilir. Hər sual maksimum 10 bal olmaqla qiymətləndirilir (aşağıda qeyd olunan qiymət meyarına əsasən) ki, bu da toplamda fənn üzrə aralıq qiymətləndirmənin nəticəsinə görə verilən maksimum 50 balı təşkil edir.

Qiymət meyarları aşağıdakılardır:

- 10 bal- tələbə keçilmiş material dərindən başa düşür, cavabı dəqiq və hərtərəflidir.
- 9 bal-tələbə keçilmiş material tam başa düşür, cavabı dəqiqdir və mövzunun mətnini tam açə bilir.
- 8 bal-tələbə cavabında ümumi xarakterli bəzi qüsurlara yol verir;
- 7 bal- tələbə keçilmiş material başa düşür, lakin nəzəri cəhətdən bəzi məsələləri əsaslandırə bilmir
- 6 bal- tələbənin cavabı əsasən düzgündür.
- 5 bal-tələbənin cavabında çatışmazlıqlar var, mövzunu tam əhatə edə bilmir.
- 4 bal- tələbənin cavabı qismən doğrudur, lakin mövzunu izah edərkən bəzi səhvlərə yol verir;
- 3 bal- tələbənin mövzudan xəbəri var, lakin fikrini əsaslandırə bilmir;
- 1-2 bal- tələbənin mövzudan qismən xəbəri var.
- 0 bal- suala cavab yoxdur.

Tələbənin imtahanda topladığı balın miqdarı 17-dən az olmamalıdır. Əks təqdirdə tələbənin imtahan göstəriciləri semestr ərzində tədris fəaliyyəti nəticəsində topladığı bala əlavə olunmur.

Semestr nəticəsinə görə yekun qiymətləndirmə (imtahan və imtahana qədərki ballar əsasında)

Bal aralığı (göstərilən ballar daxil olmaqla)	Hərflə şəraisi	Sözlə yazılışı
91-100 bal	A	əla
81-90 bal	B	çox yaxşı
71-80 bal	C	yaxşı
61-70 bal	D	kafi

5.	51- 60 bal	E	qənaətlə boş
6.	51- baldan aşağı	F	qeyri- kafi

IX. Davranış qaydalarının pozulması:

Tələbə Universitetin daxili nizam-intizam qaydalarını pozduqda Əsasnamədə nəzərdə tutulan qaydada tədbir görülməyəcək.

X. Təqvim mövzu planı: Mühazirə 30 saat , seminar 15 saat. Cəmi: 45saat

No	Keçiriləcək mövzuların məzmunu Mühazirə	Müh	Səm	Tarix
1.	Mövzu № 1. Sosial işə giriş Plan: 1. Sosial işə giriş 2. Uşaq və ailə sosial işçilərinə lazım olan nəzəriyyələr 3. Uşaq və ailələr ilə işləyən sosial işçilərin əməl edəcəyi etik qaydalar və etik prinsiplər Mənbə (1-4,6-10)	2	2	
2.	Mövzu №2. Keys menecment prosesi Plan: 1.Keys menecment prosesi: 2. Sosial iş prosesinin mərhələləri 3. Ailəyə dəstək təlimatı 4. Keys menecment"in ənənəvi sosial dəstək modelindən fərqli cəhətləri 5. İcmada müəssisələşmə riski yüksək olan uşaqların müəyyənləşdirilməsi Mənbə: (2-3,7-9)	2		
3.	Mövzu №3 . Azərbaycanda uşaq müdafiəsinin durumu Plan: 1. Azərbaycanda uşaq müdafiəsinə cavabdeh olan agentliklər 2. Uşaq hüquqlarının müdafiəsi 3. Valideyn himayəsindən məhrum olmuş uşaqların uşaq müəssisələrinə düşmə səbəbləri Mənbə: (1-4,3-8)	2	2	
4.	Mövzu 4. Ailələrlə aparılan sosial iş Plan: 1. Ailəyə dəstəyin məqsədi 2. Uşaq və ailə sosial işçilərinə lazım olan nəzəriyyələr Mənbə: (2-5,7-9)	2		
	Mövzu 5. Ailədaxili münasibətlərin gücləndirilməsi Plan: 1. Ailənin psixoloji iqlimi 2. Uşaq şəxsiyyətinin formalaşmasında valideynlərinin rolu 3. Ailə münasibətlərinin pozulmasının uşaq psixikasına təsiri Mənbə: (1-4,6- 9)	2	2	
	Mövzu 6. Ailənin qiymətləndirilməsində istifadə olunan alətlər Plan: 1.Sosial işdə ailələrə dəstək metodu 2.İcmada müəssisələşmə riski yüksək olan uşaqların müəyyənləşdirilməsi Mənbə: (2-5,6-9)	2		
	Mövzu №7. Ailədə baş verən böhranların səbəbləri Plan: 1.Böhran vəziyyətinin daxili və xarici səbəbləri 2.Uşaqlara qarşı qəddar rəftar		2	

	3.Ailədə məişət zorakılığı Mənbə: (2-5, 8-10)	2		
8.	Mövzu №8. Ailə ilə sosial işçi əməkdaşlığı metodları Plan: 1. Ailəyə dəstəyin prinsipləri 2. Ailə-sosial işçi əməkdaşlığı Mənbə: (1-5)	2		
9.	Mövzu №9. Fərdlər, qruplar və ailələrlə sosial iş Plan: 1.Fərdlərlə (mikro) aparılan sosial iş 2.Qruplarla (mezo) aparılan sosial iş 3.Ailələrlə aparılan SI məqsədi Mənbə: (2-4,7-9)	2	2	
10.	Mövzu №10. Qrup və onun növləri Plan: 1. Qrup haqqında məlumat. Qrupun növləri 2. Sosial qrupun növləri 3. Qrupun öyrənilməsinin əsas istiqamətləri Mənbə: (1-5, 8-9)	2		
11.	Mövzu №11. Qruplarla sosial iş Plan: 1.Qrupların təsnifatı 2.Qrupda əsas liderlik əlamətləri 3.Qrup rolunun quruluşu Mənbə: (2-4, 8-11)	2	2	
12.	Mövzu №12. LGBT qruplar və onlarla sosial işin təşkil olunması Plan: 1.LGBT qruplarla sosial iş 2.Cinsi tərbiyə 3.LGBT qruplarının cəmiyyətlə qarşılıqlı əlaqəsi Mənbə: (1-5, 7-9)	2		
13.	Mövzu №13. İV/QİÇS xəstəliyinə tutulmuş şəxslərlə sosial iş Plan: 1.İV/QİÇS xəstəliyi 2.İV/QİÇS xəstəliyinin əlamətləri və yoluxma yolları 3.İV/QİÇS xəstəliyindən müdafiə yolları 4.İV/QİÇS xəstəliyinə yoluxmuş şəxslərə münasibət Mənbə: (2-5, 8-10)	2	2	
14.	Mövzu №14. İnsan alveri qurbanları ilə sosial iş Plan: 1.İnsan alveri qurbanları ilə sosial işin təşkili, təqib, müdafiə və profilaktika 2.İnsan alveri qurbanları-əsas anlayışlar 3.İnsan qaçaqmalçılığını insan alverindən fərqləndirən xüsusiyyətlər Mənbə: (1-4, 8-10)	2		
15.	Mövzu №15. Zərərli maddələrdən asılı olan şəxslərlə sosial iş Plan: 1.Zərərli maddələrdən asılılıq 2.Zərərli maddələrdən asılılığın növləri 3.Zərərli maddələrdən asılılığın səbəbləri Mənbə: (2-5, 8-11)	2	1	
	Cəmi:	30s	15s	
	Seminar			
1	Sosial işə giriş. Keys menecment prosesi	2		

	3. Ailədə məişət zorakılığı Mənbə: (2-5, 8-10)	2		
8.	Mövzu №8. Ailə ilə sosial işçi əməkdaşlığı metodları Plan: 1. Ailəyə dəstəyin prinsipləri 2. Ailə-sosial işçi əməkdaşlığı Mənbə: (1-5)	2		
9.	Mövzu №9. Fərdlər, qruplar və ailələrlə sosial iş Plan: 1. Fərdlərlə (mikro) aparılan sosial iş 2. Qruplarla (mezo) aparılan sosial iş 3. Ailələrlə aparılan SI məqsədi Mənbə: (2-4, 7-9)	2	2	
10.	Mövzu №10. Qrup və onun növləri Plan: 1. Qrup haqqında məlumat. Qrupun növləri 2. Sosial qrupun növləri 3. Qrupun öyrənilməsinin əsas istiqamətləri Mənbə: (1-5, 8-9)	2		
11.	Mövzu №11. Qruplarla sosial iş Plan: 1. Qrupların təsnifatı 2. Qrupda əsas liderlik əlamətləri 3. Qrup rolunun quruluşu Mənbə: (2-4, 8-11)	2	2	
12.	Mövzu №12. LGBT qruplar və onlarla sosial işin təşkil olunması Plan: 1. LGBT qruplarla sosial iş 2. Cinsi tərbiyə 3. LGBT qruplarının cəmiyyətlə qarşılıqlı əlaqəsi Mənbə: (1-5, 7-9)	2		
13.	Mövzu №13. İV/QİÇS xəstəliyinə tutulmuş şəxslərlə sosial iş Plan: 1. İV/QİÇS xəstəliyi 2. İV/QİÇS xəstəliyinin əlamətləri və yoluxma yolları 3. İV/QİÇS xəstəliyindən müdafiə yolları 4. İV/QİÇS xəstəliyinə yoluxmuş şəxslərə münasibət Mənbə: (2-5, 8-10)	2	2	
14.	Mövzu №14. İnsan alveri qurbanları ilə sosial iş Plan: 1. İnsan alveri qurbanları ilə sosial işin təşkili, təqib, müdafiə və profilaktika 2. İnsan alveri qurbanları-əsas anlayışlar 3. İnsan qaçaqmalçılığını insan alverindən fərqləndirən xüsusiyyətlər Mənbə: (1-4, 8-10)	2		
15.	Mövzu №15. Zərərli maddələrdən asılı olan şəxslərlə sosial iş Plan: 1. Zərərli maddələrdən asılılıq 2. Zərərli maddələrdən asılılığın növləri 3. Zərərli maddələrdən asılılığın səbəbləri Mənbə: (2-5, 8-11)	2	1	
	Cəmi:	30s	15s	
	Seminar			
1	Sosial işə giriş. Keys menecment prosesi	2		

2	Azərbaycanda uşaq müdafiəsinin hazırkı vəziyyəti Ailələrlə aparılan sosial iş	2	
3	Ailədaxili münasibətlərin gücləndirilməsi Ailənin qiymətləndirilməsində istifadə olunan alətlər	2	
4	Ailədə baş verən böhranların səbəbləri Ailə ilə sosial işçi əməkdaşlığı metodları	2	
5	Fərdlər, qruplar və ailələrlə sosial iş Grup və onun növləri	2	
6	LGBT qruplar və onlarla sosial işin təşkil olunması	2	
7	İV/QİÇS xəstəliyinə tutulmuş şəxslərlə sosial iş İnsan alveri qurbanları ilə sosial iş	2	
8	Zərərli maddələrdən asılı olan şəxslərlə sosial iş	1	
Cəmi:		15 s.	

XI. Fənn üzrə tələblər:

Tələbə aşağıdakıları bilməli və bacarmalıdır:

- Tələbələr "Fərdlər, qruplar və ailələrlə sosial iş təcrübəsi zamanı" zəruri olan etik bilik, bacarıq və verdişləri inkişaf etdirməyi bacarmalıdır.
- Tələbələr İV/QİÇS xəstəliyinə tutulmuş şəxslər, insan alveri qurbanları və LGBT mövzuları ilə tanış olmalı və iş prosesi zamanı onlarla necə rəftar edəcəklərini bilməlidirlər.
- Tələbələr ailə və qruplarla sosial işdə müdaxilə metodları haqqında məlumatlandırılı və düzgün mənimsəməlidirlər.
- Tələbələr ailədəki böhran vəziyyətlərində müdaxilə üsulları ilə tanış etmək əsas tələblərdən biridir.

XII. Fənn tədrisi üçün nəzərdə tutulan tədris və öyrənmə üzrə təlim metodları:

- müəhazirə, seminar, praktiki tapşırıqlar
- təqdimat və müzakirə
- debat və dəyirmi masa ətrafında mövzu müzakirələri
- müstəqil iş/araşdırma

XIII. Fənn üzrə təlim nəticələri:

FTN 1. "Fərdlər, qruplar və ailələrlə sosial iş" fənni mikrososial işin xüsusiyyətlərinə, sosial işlə bağlı zəruri biliklərə yiyələnir.

FTN 2. İcmada müəssisələşmə riski yüksək olan uşaqların müəyyənləşdirilməsini və onlarla necə işləmələri barədə məlumatlandırılırlar. İcmada sosial iş verdişləri əldə etməsini bilir.

FTN 3. Azərbaycanda uşaq müdafiəsinin hazırkı vəziyyəti, uşaq müdafiəsinə cavabdeh olan agentliklər, uşaq hüquqlarının müdafiəsi, valideyn himayəsindən məhrum olmuş uşaqların uşaq müəssisələrinə düşmə səbəblərini araşdırmağı bacarırlar. Müxtəlif risk qruplarını fərqləndirir və onlarla işləməyi bacarırlar.

FTN 4. Ailədə baş verən böhranların səbəbləri (daxili və xarici səbəbləri), uşaqlara qarşı qəddar rəftar, ailədə məişət zorakılığı zamanı müdaxilə strategiyasını hazırlamağı bacarır.

FTN 5. Fərdlərlə (mikro) və qruplarla (mezo) aparılan sosial iş qruplarının növləri, qrupların təsnifatı qrupda əsas liderlik əlamətlərini bilir.

FTN 6. Zərərli maddələrdən asılı olan şəxslərə, asılılığın növləri və asılılığın səbəbləri barədə məlumatları müraciətçilərlə bildirir. Terapevtik işləri tənzimləməyin yollarını göstərir.

XIV. Tələbələrin fənn haqqında fikrinin öyrənilməsi:

XV. Kollokvium sualları

I Kollokvium sualları

1. Uşaq və ailə sosial işçilərinə lazım olan nəzəriyyələr
2. Uşaq və ailələr ilə işləyən sosial işçilərin əməl edəcəyi etik qaydalar
3. Etik prinsiplər
4. Keys menecment prosesi
5. Sosial iş prosesinin mərhələləri
6. Ailəyə dəstək təlimatı
7. "Keys menecment" in ənənəvi sosial dəstək modelindən fərqli cəhətləri
8. İcmada müəssisələşmə riski yüksək olan uşaqların müəyyənləşdirilməsi
9. Azərbaycanda uşaq müdafiəsinə cavabdeh olan agentliklər
10. Uşaq hüquqlarının müdafiəsi

II Kollokvium sualları

1. Böhran vəziyyətinin daxili və xarici səbəbləri
2. Uşaqlara qarşı qəddar rəftar
3. Ailədə məişət zorakılığı
4. Ailəyə dəstəyin prinsipləri
5. Ailə-sosial işçi əməkdaşlığı
6. Fərdlərlə (mikro) aparılan sosial iş
7. Qruplarla (mezo) aparılan sosial iş
8. Ailələrlə aparılan SI məqsədi
9. Qrup haqqında məlumat. Qrupun növləri
10. Qrupda əsas liderlik əlamətləri

XVI. İmtahan sualları

1. Uşaq və ailə sosial işçilərinə lazım olan nəzəriyyələr
2. Uşaq və ailələr ilə işləyən sosial işçilərin əməl edəcəyi etik qaydalar
3. Keys menecment prosesi
4. Sosial iş prosesinin mərhələləri
5. Ailəyə dəstək təlimatı
6. "Keys menecment" in ənənəvi sosial dəstək modelindən fərqli cəhətləri
7. İcmada müəssisələşmə riski yüksək olan uşaqların müəyyənləşdirilməsi
8. Uşaq hüquqlarının müdafiəsi
9. Azərbaycanda uşaq müdafiəsinə cavabdeh olan agentliklər
10. Valideyn himayəsindən məhrum olmuş uşaqların uşaq müəssisələrinə düşmə səbəbləri
11. Ailə və onun növləri
12. Ailə münasibətlərinin pozulmasının uşaq psixikasına təsiri
13. Sosial işdə ailələrə dəstək metodu
14. Böhran vəziyyətinin daxili və xarici səbəbləri
15. Uşaqlara qarşı qəddar rəftar
16. Ailəyə dəstəyin məqsədi
17. Ailə-sosial işçi əməkdaşlığı
18. Ailəyə dəstəyin prinsipləri
19. Fərdlərlə (mikro) aparılan sosial iş
20. Qruplarla (mezo) aparılan sosial iş
21. Sosial qrupun növləri
22. Qrupun öyrənilməsinin əsas istiqamətləri
23. Qrupların təsnifatı
24. Qrupda əsas liderlik əlamətləri
25. LGBT qruplarla sosial iş
26. LGBT qruplarının cəmiyyətlə qarşılıqlı əlaqəsi
27. Cinsi tərbiyə

28. İV/QİÇS xəstəliyinin əlamətləri və yoluxma yolları
29. İV/QİÇS xəstəliyindən müdafiə yolları
30. İV/QİÇS xəstəliyinə yoluxmuş şəxslərə münasibət
31. İnsan alveri qurbanları ilə sosial işin təşkili, təqib, müdafiə və profilaktika
32. İnsan qaçaqmalçılığını insan alverindən fərqləndirən xüsusiyyətlər
33. İnsan alveri qurbanları - əsas anlayışlar
34. Zərərli maddələrdən asılılığın səbəbləri
35. Zərərli maddələrdən asılılığın növləri

*Fərdlər, qruplar və ailələrlə sosial iş təcrübəsi fənninin sillabusu 6001021-
"Sosial iş" ixtisasının tədris proqramı, tədris planı və fənn proqramı əsasında
tərtib edilmiş 6001021-Təhsildə sosial-psixoloji xidmət ilmişdir. Sillabus "Pedaqogika,
psixologiya və incəsənət" kafedrasında müzakirə edilərək təsdiq edilmişdir 13
fevral 2026-cı il (protokol №06.)*

Fənn müəllimi:

b/m. S.M Məmmədova(müh)

m.X.R.Əlizadə (sem)

Kafedra müdiri:

dos. A.X.Əliyev